

Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d. : 24 juni 2014
Agendapunt : 12
Portefeuillehouder : mw. M.A. de Visser
Onderwerp : Opheffen OBS Akkerwinde
B&W besluit d.d. : 27 mei 2014

Leens, 10 juni 2014

Aan de raad.

Inleiding

Aanleiding

Schoolbestuur Lauwers en Eems (L&E) heeft zich tot uw gemeenteraad gericht met het verzoek om OBS Akkerwinde in Ulrum per 1-8-2014 op te heffen. De reden hiervan is dat het aantal leerlingen op de school in het afgelopen jaar drastisch is afgenomen, en dat L&E een verdere daling van het leerlingenaantal verwacht. In dit raadsvoorstel wordt aan u voorgesteld hoe met het verzoek om OBS Akkerwinde op te heffen om te gaan.

Beleidsmatig en wettelijk kader

Beleidsmatig is het kader het vorig jaar vastgestelde beleidsrijke Integraal Huisvestingsplan (IHP). Het wettelijke kader is dat voor gemeente De Marne Stichting Lauwers & Eems (L&E) het openbaar onderwijs verzorgt. Volgens artikel 48 lid 5 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) oefent zo'n stichting alle taken en bevoegdheden van het bevoegd gezag uit. Volgens art. 159 lid 1 WPO kan de gemeenteraad besluiten over opheffing van een openbare basisschool.

Situatieschets

Het aantal leerlingen op OBS Akkerwinde was 24, op de meest recente teldatum van 1 oktober 2013. Dit is nog net boven de gemeentelijke opheffingsnorm van 23. De verwachting van L&E is dat het aantal leerlingen verder afneemt door uitstroom van leerlingen in groep 8, door zeer kleine huidige onderbouw, door overplaatsing van leerlingen naar andere scholen en door bevolkingskrimp en daling leerlingenpotentieel. Door deze ontwikkelingen dreigen de risico's voor kwaliteitsverlies van het onderwijs toe te nemen.

Op basis van deze ontwikkelingen heeft schoolbestuur L&E de gemeenteraad op 15 april 2014 per brief laten weten dat het voornemens is om OBS Akkerwinde per 1-8-2014 te laten fuseren met OBS Lydinge in Leens. In dezelfde brief, die als bijlage bij dit voorstel is toegevoegd, vraagt L&E uw gemeenteraad om OBS Akkerwinde op te heffen per dezelfde datum.

Dit voorstel wordt nu ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

Voorstel

Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om:

- OBS Akkerwinde in Ulrum per 1 augustus 2014 op te heffen;

- De kosten van de extra afschrijving op de boekwaarde van het gebouw à € 147.000,- ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Afwaardering IHP, en € 46.000,- ten laste te brengen van de algemene reserve. Dit door vaststelling van de hierop betrekking hebbende begrotingswijziging.

Beoogd effect

Doel en randvoorwaarde

Het doel van deze maatregel is het kunnen blijven bieden van kwalitatief goed openbaar onderwijs door L&E. Een randvoorwaarde voor het bieden van kwalitatief goed onderwijs is een zekere massa van het aantal leerlingen. L&E heeft geconstateerd dat door de ontwikkelingen geschetst onder 'Probleem' risico's voor kwaliteitsverlies van het onderwijs dreigen toe te nemen. Het aantal leerlingen op OBS Akkerwinde is sterk gedaald, zoals uit onderstaande tabel blijkt.

Datum	Aantal leerlingen
1-10-2009	38 leerlingen
1-10-2010	35 leerlingen
1-10-2011	41 leerlingen
1-10-2012	40 leerlingen
1-10-2013	24 leerlingen

Argumenten

Relatie met IHP

In het vorig jaar vastgestelde IHP staat, evenals in het Woon- en Leefbaarheidsplan, dat onderwijskwaliteit boven nabijheid gaat. Het voorkeursmodel van het door de gemeenteraad vastgestelde IHP gaat uit van 8 scholen in 7 dorpen. Het is aan schoolbesturen om aan te geven op welke manier ze invulling wensen te geven aan deze richting. De gemeente is volgend op voorgenomen besluiten van schoolbesturen, mits het past in de beleidsrichting van het IHP. Het verschil is dat in het IHP uit werd gegaan van sluiting van de Akkerwinde per 2018. Door de snelle daling van het aantal leerlingen vindt de sluiting nu eerder plaats.

Fusie met Lydinge

Schoolbestuur L&E heeft een verzoek bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingediend om de Akkerwinde te laten fuseren met OBS Lydinge in Leens. Hiervoor zijn twee belangrijke redenen: de verwachting is dat na de opheffing een groot deel van de huidige kinderen naar de Lydinge vertrekt. Daarnaast levert een fusie L&E een extra bedrag op van € 400.000,-, verspreid over vier jaar. Dit is bedoeld om de boventalligheid van personeel te kunnen bekostigen. De fusie-effectrapportage is als bijlage van dit voorstel gevoegd.

Reactie MR Akkerwinde en Lydinge

De MR'en van OBS Akkerwinde en OBS Lydinge hebben een reactie gegeven op de Fusie Effect Rapportage (FER) die L&E heeft opgesteld. De MR'en stellen dat er naast de financiële voordelen, er een belangrijk kwaliteitsargument is. Ze verwachten dat de kwaliteit van OBS Lydinge kan groeien doordat er meer leerlingen zijn. Zo hebben kinderen straks een ruimere keuze in vriendschappen. Daarnaast is de verwachting dat het aantal basisgroepen van drie naar vier gaat, wat een positief effect heeft op het personeel.

Als mogelijk negatief effect wordt door beide MR'en genoemd dat ouders van de Akkerwinde wellicht minder betrokken blijven bij de school i.v.m. vervoersproblemen. De verwachting is dat sommige ouders hierdoor niet meer dagelijks bij school komen om de kinderen te halen en te brengen.

Ten slotte wordt door de MR'en voorgesteld om in november 2014 te evalueren hoe de spreiding van leerlingen daadwerkelijk is verlopen, en hoe de fusie door personeel en ouders is ervaren.

Effecten op diversiteit van onderwijsaanbod

Leerlingen van OBS Akkerwinde kunnen kiezen om in Ulrum onderwijs te volgen (protestants-christelijk), in Leens (openbaar) of in Zoutkamp (openbaar). Keuzevrijheid voor ouders blijft hiermee binnen een redelijke afstand gewaarborgd.

Gebouw OBS Akkerwinde

In de onderwijswetgeving is vastgelegd dat het schoolbestuur (L&E) als gebruiker van het gebouw, de eigenaar is. Bij het beëindigen van het onderwijsgebruik valt het schoolgebouw en het terrein om niet terug bij de gemeente. De overdracht kan plaatsvinden via een onderhandse akte, dit kan dus zijn een door beide partijen ondertekende verklaring dat het onderwijs in het gebouw wordt beëindigd.

Afweging maatregel

Zelfs als de daling tegen de verwachting in niet doorzet en het leerlingenaantal ongeveer gelijk blijft, neemt het risico op kwaliteitsverlies van het onderwijs toe. Dit constateert L&E in haar verzoek aan de gemeenteraad (zie bijlage), en ligt in lijn met wat eerder beschreven is in het beleidsrijk IHP.

De gemeente heeft daarnaast de grondwettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs (art. 159 WPO). Ook met het opheffen van de OBS Akkerwinde is dat nog steeds het geval.

Uitvoering

Kosten

Het schoolbestuur maakt om niet gebruik van het schoolgebouw. Na de opheffing van de school wordt het schoolgebouw teruggeven aan de gemeente per 1 augustus 2014. Dit heeft consequenties voor de boekwaarde en de algemene reserve.

Doordat de bestemming onderwijs vervalt op het gebouw, heeft deze onttrekking een waardedaling tot gevolg. Hierdoor dient er dit jaar een extra bedrag van € 193.000,- te worden afgeboekt. Het voorstel is om hiervan € 147.000,- ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Afwaardering IHP, en het resterende bedrag van € 46.000,- ten laste te brengen van de algemene reserve.

De regie ten aanzien van de herbesteding van het pand kan worden opgepakt na de raadsvergadering van juni 2014. Afhankelijk van de herbesteding van het gebouw kan dan worden aangegeven wat de financiële opbrengsten zullen zijn.

Communicatie

Als uw gemeenteraad akkoord gaat met dit voorstel, wordt L&E hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Ook worden de financiële gevolgen in verband met het preventieve toezicht ter goedkeuring aan het College van Gedeputeerde Staten voorgelegd.

**Het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente De Marne,**

de gemeentesecretaris,

dhr. B.W. Verwey

de burgemeester,

dhr. F.H. Wiersma